

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 411.004.06.2019

Pan Edward Buśko
Nadleśniczy Nadleśnictwa Karwin
ul. Pierwszej Brygady 18
66-530 Drezdenko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

R/19/004 – Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Karwin ul. Pierwszej Brygady 18, 66-540 Drezdenko (dalej: <i>Nadleśnictwo</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edward Buśko, Nadleśniczy Nadleśnictwa Karwin od 16 maja 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań. 2. Prawdliwość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z gospodarką leśną.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do czasu zakończenia kontroli) oraz lata wcześniejsze w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/97/2019 z dnia 21 sierpnia 2019 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-2)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Nadleśnictwo rzetelnie realizowało obowiązki określone porozumieniami ze starostami międzyrzeckim, gorzowskim i strzelecko-drezdeneckim. Zapewniono właściwą organizację, a merytorycznie przygotowani pracownicy prawidłowo realizowali przekazane im obowiązki. W prawidłowych wysokościach, wynikających z zawartych porozumień, obciążano starostwa kosztami nadzoru. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie błędnych danych w sprawozdaniu o lasach prywatnych i w sprawozdawczości do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (dalej: <i>RDLP</i>) w Szczecinie.
---------------------	---

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

1.1 Zadania w zakresie objętym przedmiotem kontroli zostały przypisane konkretnej komórce organizacyjnej Nadleśnictwa, tj. *Działowi Gospodarki Leśnej*, kierowanej przez zastępcę nadleśniczego. W § 11 zarządzenia nr 10/2018⁴ wskazano, iż nadzoruje on realizację zadań dotyczących nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (dalej: *niepaństwowym*).

W ramach Działu Gospodarki Leśnej przypisano rozliczne zadania, w tym w zakresie prowadzenia całokształtu spraw związanych z planowaniem, organizacją i nadzorem prac dotyczących m.in. hodowli lasu, sprzedaży drewna, ochrony lasu i ochrony przyrody, urządzania lasu oraz nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Stosownie do zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności zadania dotyczące m.in. bieżącego aktualizowania ewidencji lasów nadzorowanych, sporządzania planów zalesień na gruntach niebędących własnością Lasów Państwowych, prowadzenia nadzoru w zakresie realizacji zalesień gruntów prywatnych w ramach PROW, analizowania realizacji zadań właścicieli lasów prywatnych zgodnie z decyzjami wydanymi przez Starostę, ustalania zdań hodowlanych i ochronnych lasów nadzorowanych zgodnie z planami urządzania lasów lub inwentaryzacją, przypisane zostały pierwotnie Leśniczemu ds. szkółkarskich, a od 1 marca 2018 r. Leśniczemu Leśnictwa Odyniec i Szkołki Leśnej. Osoby te uczestniczyły w szkoleniu dotyczącym nadzoru w lasach niepaństwowych.

(akta kontroli str. 3-16, 19-31, 251, 315-319)

1.2. Nadleśnictwu nie powierzono prowadzenia w imieniu starosty spraw z zakresu wydawania decyzji administracyjnych w pierwszej instancji. W badanym okresie Nadleśnictwo posiadało zawarte pisemne porozumienia z trzema starostwami powiatowymi: w Międzyrzeczu, w Gorzowie Wlkp. i w Strzelcach Krajeńskich.

Wśród istotnych elementów porozumienia w sprawie powierzenia nadzoru nad lasami niepaństwowymi wskazano w szczególności:

a) porozumienie ze Starostą Międzyrzeczkim z dnia 15 grudnia 2004 r.: Nadleśniczy zobowiązał się w szczególności do:

- cechowania drewna i wystawiania właścicielowi lasu niepaństwowego dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna,
- nadzorowania wykonania decyzji starosty dla lasów o powierzchni do 10 ha poprzez wykonywanie lustracji drzewostanów i oceny sposobu prowadzenia gospodarki leśnej przez właścicieli,
- nadzorowania wykonania zatwierdzonych uproszczonych planów urządzenia lasów,
- nadzorowania wyrębu drzew, ponownego założenia upraw leśnych, przebudowy drzewostanu, pielęgnowania i ochrony lasu,

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Zarządzenie Nadleśniczego Nadleśnictwa Karwin z 1 marca 2018 r. w sprawie *Regulaminu organizacyjnego Nadleśnictwa Karwin*. Wcześniej obowiązywało zarządzenie nr 37/2014 z 31 grudnia 2014 r.

- przygotowania materiałów niezbędnych do wydania decyzji administracyjnych w sprawach: zabiegów profilaktycznych i ochronnych nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych, ochronnych gleb i wód leśnych oraz dotyczących trwałego utrzymania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania przez właścicieli lasów niepublicznych;

b) porozumienie ze Starostą Gorzowskim z dnia 1 lipca 1999 r. i aneks z 24 listopada 2004 r.: Nadleśniczy zobowiązał się do: lustracji drzewostanu i bieżącej oceny sposobu prowadzenia gospodarki leśnej oraz nadzoru i kontroli realizacji zadań zawartych w uproszczonych planach urzędzenia lasów w zakresie ponownego wprowadzania upraw leśnych, realizacji ochrony lasu oraz trwałego utrzymania lasu i zapewnienia ciągłości jego użytkowania, przestrzegania przez właścicieli lasów obowiązku cechowania pozyskanego drewna.

Ponadto do zadań Nadleśniczego należało przygotowanie materiałów niezbędnych do wydania decyzji administracyjnych w sprawach: zabiegów profilaktycznych i ochronnych nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych, zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;

c) porozumienie ze Starostą Strzelecko-Drezdeneckim z dnia 14 lutego 2017 r.⁵: Nadleśniczy zobowiązał się do:

- cechowania drewna i wystawiania właścicielowi lasu niepaństwowego dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna,
- nadzorowania wykonania decyzji starosty dla lasów o powierzchni do 10 ha poprzez wykonywanie lustracji drzewostanów i oceny sposobu prowadzenia gospodarki leśnej przez właścicieli,
- wykonywania lustracji drzewostanu i oceny sposobu prowadzenia gospodarki leśnej przez właścicieli lasów,
- przygotowania materiałów niezbędnych do wydania decyzji administracyjnych w sprawach: zabiegów profilaktycznych i ochronnych nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych, ochronnych gleb i wód leśnych oraz zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów.

(akta kontroli str. 32-51, 287-292, 315-319)

1.3. W zawartych ze starostami porozumieniach ustalono kwotę wynagrodzenia, która ulegała zmianie (waloryzacji) zgodnie z rocznym wskaźnikiem zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedzający i będzie ustalana odrębnie przez strony. Wynagrodzenie za 1 ha lasu wynosiło od 25,50 zł w 2017 r. do 34,20 zł w 2019 r., a łączne należne wynagrodzenie za powierzoną powierzchnię lasów na koniec 2017 r. i 2018 r. oraz na 18 września 2019 r. wyniosło odpowiednio:

- a) Powiat Strzelecko-Drezdenecki: - 4.622,97 zł, - 4.772,65 zł, - 2.432,48 zł,
- b) Powiat Międzyrzecki: - 31,88 zł, - 37,50 zł, - 38,75 zł,
- c) Powiat Gorzowski: - 475,24 zł, - 496,12 zł, - 252 zł.

(akta kontroli str. 33-48, 52-53, 250, 315-319)

1.4. W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie zaplanowano i wydatkowano na realizację zadań objętych porozumieniami następujące kwoty:

według stanu na 31 grudnia 2016 r.

- a) kwota zaplanowana: 5.500,00 zł,
- b) kwota wydatkowana: 5.554,39 zł.

według stanu na 31 grudnia 2017 r.

⁵ Zgodnie z § 10 porozumienie weszło w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2017 r. Wcześniej obowiązywało porozumienie z 24 listopada 2008 r.

- a) kwota zaplanowana: 5.500,00 zł,
 - b) kwota wydatkowana: 5.130,09 zł.
- według stanu na 31 grudnia 2018 r.
- a) kwota zaplanowana: 5.500,00 zł,
 - b) kwota wydatkowana: 5.306,27 zł.
- według stanu na 18 września 2019 r.
- a) kwota zaplanowana: 5.500,00 zł,
 - b) kwota wydatkowana: 2.723,23 zł.

Z wyjaśnień Nadleśniczego wynika m.in., że jego zdaniem kwota wynagrodzenia, wynikająca z porozumień ze starostami była i jest wystarczająca do realizacji zadań.
(akta kontroli str. 52-53, 252-253)

1.5. Nadleśnictwo, poza Starostwem w Międzyrzeczu w 2017 r. w prawidłowych wysokościach (zgodnie z zawartymi porozumieniami) obciążało starostwa kosztami nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa (łącznie 158,94 ha⁶).

(akta kontroli str. 52-53, 54, 237-238, 251)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Nadleśnictwo Karwin w 2017 r. wystawiło dwie noty księgowo⁷ za nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, podczas gdy z § 5 ust. 3 porozumienia z 15 grudnia 2004 r. wynika m.in., że kwota wynagrodzenia będzie przekazywana przez Starostę Międzyrzeckiego do dnia 15 czerwca roku kalendarzowego obowiązywania porozumienia na konto wskazane przez Nadleśniczego.

(akta kontroli str. 52-53, 54, 57-60, 315-319)

Główna Księgowa wyjaśniła, że *było to przeoczenie. Faktycznie zgodnie z zapisem w porozumieniu kwota za nadzór powinna być przekazana na nasze konto w jednej racie do 15 czerwca każdego roku. Od 2018 r. wystawiana jest jedna nota.*

Zastępca Nadleśniczego wyjaśniła, że w 2017 r. *było to przeoczenie.*

(akta kontroli str. 230, 280-281)

2) Nadleśnictwo Karwin w 2018 r. wystawiło notę księgową 25 czerwca 2018 r. i w 2019 r. wystawiło notę 30 czerwca 2019 r. za nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, podczas gdy z § 5 ust. 3 porozumienia z 15 grudnia 2004 r. wynika m.in., że kwota wynagrodzenia będzie przekazywana przez Starostę Międzyrzeckiego do dnia 15 czerwca roku kalendarzowego obowiązywania porozumienia na konto wskazane przez Nadleśniczego. Noty zatwierdzone zostały przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Karwin.

(akta kontroli str. 52-53, 54, 61-65, 315-319)

Główna Księgowa wyjaśniała, że *było to nasze uchybienie. Faktycznie zgodnie z zapisem w porozumieniu kwota za nadzór powinna być przekazana na nasze konto w jednej racie do 15 czerwca każdego roku. Od 2020 r. będziemy z uwzględnieniem terminu wynikającego z porozumienia wystawiać noty, tak, aby kwota wynagrodzenia została zaksięgowana na naszym koncie w terminie do 15 czerwca każdego roku.*

⁶ Według stanu na 12 września 2019 r. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. - 156,42 ha, według stanu na 31 grudnia 2018 r. - 158,48 ha.

⁷ Nota księgową nr 04/06/2017 z 30 czerwca 2017 r. za I półrocze 2017 r. i nota księgową nr 02/12/2017 z 12 grudnia 2017 r. za II półrocze 2017 r.

Z wyjaśnień Nadleśniczego wynika m.in., że zatwierdził wystawione z kilkunastodniowym opóźnieniem noty za nadzór nad lasami niepaństwowymi, które powinny być wystawione do 15 czerwca i była to drobna formalna omyłka, która nie miała znaczenia ekonomicznego.

(akta kontroli str. 230, 252-253)

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo było odpowiednio przygotowanie organizacyjnie, kadrowo oraz finansowo do realizacji zadań związanych z nadzorem nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. Opisana w regulaminie organizacyjnym struktura i zadania zapewniały prawidłową realizację sprawowanego nadzoru nad lasami niepaństwowymi. Jego wykonanie zostało przypisane pracownikowi posiadającemu stosowne kwalifikacje.

OBSZAR

2. Prawidłowość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z gospodarką leśną

Opis stanu faktycznego

2.1. Nadleśnictwo w zawartych porozumieniach zostało zobowiązane przez starostów do nadzorowania wykonywania przez właścicieli obowiązków kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, czy też podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁸ (dalej: *ustawa o lasach*).

(akta kontroli str. 33-34, 38-43, 46-48, 287-292, 315-319)

2.2. W kontrolowanym okresie nie miały miejsca przypadki wystąpienia organizmów szkodliwych w stopniu zagrażającym trwałości lasów. Na terenach nadzorowanych przez Nadleśnictwo Karwin w badanym okresie nie miały miejsca przypadki wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o lasach (szkoda w lasach powstała w wyniku oddziaływania gazów i płynów przemysłowych, pożarów oraz innych klęsk).

(akta kontroli str. 287-292, 315-319)

2.3. Starosta Międzyrzecki według stanu na koniec 2015 r. powierzył Nadleśnictwu łącznie 1,25 ha lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, a wielkość ta nie uległa zmianie w latach 2017-2019. Wynagrodzenie za 1 ha lasu wynosiło w okresie kontrolowanym odpowiednio: 25,50 zł, 30 zł i 31 zł, co stanowiło łącznie odpowiednio w danym roku: 31,88 zł, 37,50 zł i 38,75 zł.⁹

Starosta Gorzowski według stanu na styczeń 2017 r., 2018 r. i 2019 r. powierzył Nadleśnictwu odpowiednio:

- 15,0821 ha, z tego 13,6121 ha lasów prywatnych i 1,4700 ha lasów należących do osób prawnych¹⁰,
- 15,4362 ha, z tego 13,5662 ha lasów prywatnych i 1,8700 ha lasów należących do osób prawnych,
- 15,4362 ha, z tego 13,5662 ha lasów prywatnych i 1,8700 ha lasów należących do osób prawnych,

Wynagrodzenie za 1 ha lasu wynosiło: 31,51 zł, 32,14 zł oraz 32,65 zł, co stanowiło łącznie odpowiednio w danym roku: 475,24 zł, 496,12 zł i 252 zł¹¹.

Starosta Strzelecko Drezdenecki według stanu na koniec 2017 r., 2018 r. i 2019 r. powierzył Nadleśnictwu odpowiednio:

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 2129, ze zm.

⁹ Według stanu na 18 września 2019 r.

¹⁰ Wspólnot gruntowych, spółdzielni, pozostałych osób prawnych (kościół, związków wyznaniowych, organizacji społecznych i jednostek samorządu terytorialnego).

¹¹ Według stanu na 18 września 2019 r.

- 140,09 ha, z tego 102,11 ha lasów prywatnych i 37,98 ha lasów należących do osób prawnych,
- 141,79 ha, z tego 104,28 ha lasów prywatnych i 37,51 ha lasów należących do osób prawnych,
- 142,25 ha, z tego 107,33. ha lasów prywatnych i 34,92 ha lasów należących do osób prywatnych.

Wynagrodzenie za 1 ha lasu wynosiło: 33 zł, 33,66 zł i 34,20 zł, co stanowiło łącznie odpowiednio w danym roku: 4.622,97 zł, 4.772,65 zł i 2.432,48 zł¹².

W latach 2017÷2019 nadzorem odpowiednio nad 156,4221 ha, 158,4762 ha i 158,9362 ha zajmował się jeden pracownik, a w terenie właściwy terytorialnie Leśniczy.

(akta kontroli str. 52-53, 287-292, 315-319)

2.4. W zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez właścicieli obowiązku trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania ustalono, że nadleśnictwo wykonywać będzie przeglądy drzewostanów w nadzorowanych lasach oraz kontrolować poprawność wykonania zabiegów wynikających z dokumentacji urządzeniowej i decyzji starostów. W styczniu 2017 r.¹³ w ramach działań nadzorczych w lasach niepaństwowych wydano pisemne zalecenie po przeprowadzonych oględzinach działki o powierzchni 0,17 ha. Z zalecenia wynika m.in., że właścicielowi należy wydać decyzję administracyjną polegającą na usunięciu posuszu z drzewostanu (na powierzchni 0,09 ha) stwarzającego zagrożenie dla ludzi i sąsiadujących zabudowań.

Nadleśnictwo w dwóch przypadkach stwierdziło niezgodne z decyzją pozyskanie surowca na działce nr [...] ¹⁴ o powierzchni 0,34 ha i działce nr [...] o powierzchni 0,57 ha, gdzie właściciele dokonali cięcia rębnią zupełną na całej powierzchni¹⁵. W obu przypadkach Starostwo Powiatowe w Strzelcach Krajeńskich pismem z 9 lutego 2017 r. poinformowano Komendę Powiatową Policji o podejrzeniu popełnienia wykroczenia.

(akta kontroli str. 182-186, 261-262, 315-319)

2.5. W kontrolowanym okresie Nadleśniczy w trzech przypadkach dokonał oceny udatności upraw leśnych.

- na wniosek Starosty Gorzowskiego¹⁶, Nadleśnictwo dokonało oceny udatności uprawy leśnej na powierzchni 4,1474 ha,
- dwukrotnie w przypadku działek przekazanych w nadzór od Starosty Strzelecko-Drezdeneckiego Nadleśnictwo w dniu 24 października 2018 r. dokonało oceny udatności upraw założonych w 2003 r. na działkach nr [...] i [...] o powierzchni odpowiednio 1,37 ha i 6,18 ha.

(akta kontroli str. 187-189, 190-191, 287-292, 315-319)

2.6. Cechowanie drewna pozyskanego w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w kontrolowanym okresie realizowane było przez leśniczych. Świadectwa legalności pozyskania drewna każdorazowo podpisywał Leśniczy. W badanym

¹² Według stanu na 18 września 2019 r.

¹³ Pismo Nadleśnictwa z 17 stycznia 2017 r. (znak: ZS.750.1.2016) do właścicieli działki nr [...], na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1429) i art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numeru działki. Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych.

¹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1429) i art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie numerów działek wskazanych w niniejszym zdaniu oraz w punkcie 2.5. Wyłączenia tego dokonano w interesie osób fizycznych.

¹⁵ Pismo z 7 lutego 2017 r., znak: ZS.750.5.2017.

¹⁶ Pismo z 13 marca 2017 r., znak BŚ-OŚ.6164.10.5.2017.

okresie wydanych zostało: w 2017 r. - 2 świadectwa legalności (łącznie 46,18 m³), w 2018 r. - 9 świadectw legalności (łącznie 188,30 m³), w 2019 r. (do dnia 19 września) wydano 2 świadectwa legalności (łącznie 22,96 m³).

(akta kontroli str. 231-232, 263-279, 287-292, 315-319)

Z art. 14a ust. 3 *ustawy o lasach* wynika, że drewno pozyskane w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa cechuje starosta, a z podpisanych porozumień wynika jednoznacznie, że to Nadleśniczy w imieniu Starosty zobowiązuje się do prowadzenia i wykonywania spraw i czynności dotyczących m.in. cechowania drewna i wystawiania właścicielowi lasu dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna.

W dokumentach Nadleśnictwa brak jest upoważnień w tym zakresie, a zakresy obowiązków i uprawnień Leśniczych nie precyzują w sposób jasny i przejrzysty tych zadań.

W zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności wszystkich leśniczych wpisano: *Leśniczy (...) jest odpowiedzialny za całokształt spraw związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w Leśnictwie.*

Z dokumentów sporządzonych w dniu 2 stycznia 2015 r. wynika, że każdy z ówczesnych Leśniczych otrzymał pismo o powierzeniu na czas nieoznaczony spraw związanych z nadzorowaniem gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 233-236, 237-238, 239)

Nadleśniczy wyjaśnił, że *leśniczowie podpisują świadectwa legalności pozyskania drewna na podstawie upoważnienia wydanego przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Karwin wynikającego z pism powierzającym im prowadzenie spraw dotyczących nadzoru nad lasami niepaństwowymi.*

(akta kontroli str. 252-253)

2.7. Łącznie nadleśnictwo nadzoruje 158,9362 ha lasów objętych 10 inwentaryzacjami i jednym uproszczonym planem urządzenia lasu. W przypadku 13 działek o łącznej powierzchni 16,99 ha, starostwa nie zleciły opracowania inwentaryzacji lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Nadleśnictwo w badanym okresie w zakresie nadzorowania wykonania zatwierdzonych uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa wydało jedno zalecenie wykonania zabiegów gospodarczych (uprzątnięcia posuszu).

(akta kontroli str. 243-249, 261-262, 287-292, 315-319)

Z uzyskanej informacji od Starosty Gorzowskiego wynika m.in., że dla przedmiotowej działki nie wydał decyzji, a tym samym nie określił dla właściciela działki zadań w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej, zabiegów profilaktycznych i ochronnych, zapobiegania, wykrywania, zwalczania i rozprzestrzeniania organizmów szkodliwych, utrzymania lasu i zapewnienia jego ciągłości czy pozyskania drewna. W przypadku, gdy powierzchnia leśna nie jest objęta uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, nadzór nad gospodarką leśną obejmuje kontrole dopełnienia obowiązków wynikających z pozostałych przepisów *ustawy o lasach*. W lipcu 2019 r. została zawarta umowa na wykonanie inwentaryzacji stanu lasu, między innymi przedmiotowej działki, z terminem sporządzenia na początku roku 2020.

Z informacji uzyskanej od Starosty Strzelecko-Drezdeneckiego wynika m.in., Starosta przypomniał Gminie Drezdenko o obowiązku sporządzenia uproszczonego planu urządzenia lasu, a dla pozostałych działek zlecona została inwentaryzacja we

wrześniu 2019 r. Dla przedmiotowych działek Starosta Strzelecko-Drezdenecki nie wydał decyzji administracyjnych dla właścicieli lasów. W związku z upływem czasu, na jaki została sporządzona aktualnie obowiązująca inwentaryzacja stanu lasu dla Gminy Drezdenko - tj. do 31.12.2019 r., została zlecona do wykonania, na podstawie umowy z dnia 4 września 2019 r., nowa inwentaryzacja stanu lasu, dla lasów objętych ww. inwentaryzacją oraz dla tych działek, które dotychczas nie były objęte, obowiązująca na okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2029 r. W następstwie sporządzenia nowej inwentaryzacji, zostaną wydane przez Starostę Strzelecko - Drezdeneckiego, na podstawie art. 19 ust. 3 cytowanej ustawy o lasach, decyzje określające zadania z zakresu gospodarki leśnej dla przedmiotowych lasów.

Nadleśniczy wyjaśnił, że brak inwentaryzacji jak i uproszczonego planu urządzania nie stoi w sprzeczności z faktem sprawowania nadzoru nad działkami lasów niepaństwowych nieposiadających ww. dokumentów. W ramach nadzoru sprawdzana jest przede wszystkim, wynikająca z ustawy o lasach zasada trwałości lasów, występowania szkód abiotycznych i biotycznych, prowadzenie działań nielegalnych.

(akta kontroli str. 252-253, 285-286, 309-312)

2.8. Sprawozdania statystyczne kierowane do GUS za lata 2017-2018 (L-03 sprawozdanie o lasach prywatnych) zawierały prawidłowe dane za wyjątkiem ilości pozyskanego drewna.

W informacjach przekazywanych w sprawozdaniach rocznych kierowanych do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie za lata 2017-2018 podawano prawidłowe dane, z wyjątkiem informacji za 2018 r. w zakresie cięć i powierzonych cechowania drewna.

(akta kontroli str. 133-147, 160-181, 315-319)

2.9. W kontrolowanym okresie na działanie Nadleśnictwa w zakresie nadzoru nad gospodarką leśną, jak i do Nadleśnictwa, nie wpływały pisemne skargi w odniesieniu do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 192-195, 201-202, 203-206, 283-284, 287-292, 315-319)

2.10. Nadleśnictwo we wrześniu 2018 r. otrzymało pisma ze trzech starostw, w związku z pismem Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z sierpnia 2018 r. do Wojewody Lubuskiego przekazanym do starostw, o zwrócenie szczególnej uwagi na konieczność należytego sprawowania nadzoru nad gospodarką leśną w zakresie realizacji przez właścicieli i zarządców lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa obowiązku ochrony przeciwpożarowej, w szczególności odnośnie wykonania i utrzymania pasów przeciwpożarowych, zapewnienia i utrzymania dojazdów pożarowych i zapewnienia i utrzymania źródeł wody do celów przeciwpożarowych.

W dniu 25 marca 2019 r. Naczelnik Wydziału upoważniony przez Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Krajeńskich wspólnie z pracownikiem Nadleśnictwa dokonali czynności kontrolnych na terenie Leśnictwa: Kościelec, Sosnówka, Lubiatów, Grotów, Wilcze Doły, Solecko i Bukowa. Kontrola objęła punkty czerpania wody nr 6, 7, 11, 15 i 16 oraz dojazdy pożarowe nr 11, 14, 16, 18, 20, 37, 40 i 41.

Natomiast w dniu 12 kwietnia 2019 r. Dowódca Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej upoważniony przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. wspólnie z pracownikiem dokonali czynności kontrolnych na terenie Leśnictwa: Lipki Wielkie, Kalinówek i Gościnowo. Kontrolą objęto punkt czerpania wody nr 29 oraz dojazdy pożarowe nr 48, 50, 51, 56, 57, 58 i 59.

Z wyjaśnień zastępcy Nadleśniczego wynika m.in., że Leśniczowie w ramach prowadzenia całości spraw dotyczących nadzoru nad lasami niepaństwowymi, zwracają również uwagę na realizację przez właścicieli i zarządców lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa obowiązku ochrony przeciwpożarowej, wynikającego z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - wszystkie uwagi są wpisywane w „protokół oględzin lasów nadzorowanych”.

Zgodnie z rozporządzeniem ochrona przeciwpożarowa działek nadzorowanych przez Nadleśnictwo, leżących w jednym kompleksie z lasami nadleśnictwa, prowadzona jest zgodnie z planami ochrony przeciwpożarowej sporządzanymi dla Nadleśnictwa. Nadleśnictwo zabezpiecza: - pokrycie terenu w odpowiednią sieć dojazdów pożarowych, - odpowiednią ilość punktów czerpania wody, - prowadzi obserwacje lotnicze i naziemne.

(akta kontroli str. 280-281)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W informacji za 2018 r. do RDLP w zakresie cięć i powierzonych cechowania drewna (tabela nr 5 i 6) podano ilość cechowanego drewna 195 m³, podczas gdy ze świadectw pozyskania drewna za 2018 r. wynika, że wystawiono ich dziewięć na 188,30 m³.

(akta kontroli str. 144-146, 231-232, 315-319)

Leśniczy¹⁷ wyjaśnił, że *błąd ten wynika z zestawienia mas i ich sumy. Należy przyjmować współczynniki zamienne: dla gatunku iglastego na poziomie 0,62 a dla gatunku liściastego 0,65.*

Nadleśniczy wyjaśnił, że *różnica wynika z błędnego zsumowania mas drewna.*

(akta kontroli str. 19-22, 27-30, 229, 282)

2) W sprawozdaniu o lasach prywatnych za rok 2018 r. (L-03) podano pozyskanie drewna w ilości 195,05 m³, podczas gdy ze świadectw pozyskania drewna¹⁸ z terenu Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wynika 188,30 m³.

(akta kontroli str. 170-173, 231-232, 315-319)

Leśniczy¹⁹ wyjaśnił, że *w wyniku błędnie zestawionych danych pozyskanego drewna, podano inne wielkości. Mają tu zastosowanie współczynniki zamienne: dla gatunku iglastego na poziomie 0,62 a dla gatunku liściastego 0,65.*

Nadleśniczy wyjaśnił, że *różnica wynika z błędnego zsumowania mas drewna.*

(akta kontroli str. 19-22, 27-30, 229, 282)

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo wykonywało nadzór nad gospodarką leśną w powierzonym przez starostów zakresie w sposób rzetelny. Nadleśnictwo właściwie realizowało zadania związane z cechowaniem drewna pozyskanego w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz prawidłowo realizowało inne zadania przekazane porozumieniami przez starostów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły błędnych danych w sprawozdawczości do RDLP i sprawozdaniach o lasach prywatnych.

¹⁷ Zgodnie z zakresem czynności jest odpowiedzialny za całość spraw związanych z lasami nadzorowanymi.

¹⁸ Z 18 września 2018 r. (dwa), 17 kwietnia 2018 r. (sześć) i 14 kwietnia 2018 r. (jedno).

¹⁹ Zgodnie z zakresem czynności jest odpowiedzialny za całość spraw związanych z lasami nadzorowanymi.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w toku kontroli w celu ich wyeliminowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Sporządzanie sprawozdawczości w sposób rzetelny, odzwierciedlający dane zgodne z prowadzoną ewidencją i zgodnie ze stanem faktycznym w zakresie powierzonych w nadzór lasów na mocy podpisanych porozumień.
 2. Dokonywanie rozliczeń w zakresie zadań powierzonych zgodnie z porozumieniem.
- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 27 września 2019 r.

Kontroler
Dariusz Obierzyński
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis